

İSKENDERUN
TİCARET VE SANAYİ ODASI
İSKENDERUN CHAMBER OF
COMMERCE AND INDUSTRY

TURİZM SEKTÖRÜ BİLGİ NOTU

LEVENT HAKKI YILMAZ
İTISO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

TURİZM SEKTÖRÜ İLE İLGİLİ BİLGİ NOTU

Giriş:

İlimiz Hatay; gerek tarihi dokusu, gerek doğal güzellikleri, gerekse gastronomi konusundaki zenginliği bakımından hoşgörüsü, inanç çeşitliliği gibi değerleri oldukça zengin bir coğrafyada yer almakta olup; birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olması nedeniyle de doğal, tarihi ve kültürel değerleri bakımından yüksek bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyellerin birer turizm değeri haline dönüştürülmesi genelde ülkemiz ve bölgemiz; özelde de ise; ilimiz ekonomisi için büyük önem arz etmektedir. Hatay ili tarihi ve kültürel eserleri, uzun sahil şeridi, termal kaynakları, doğal güzellikleri, yaylaları ve zengin mutfak kültürü, farklı dinlere ait mekânlara ev sahipliği yapması gibi birçok özellikleriyle turizmde bir cazibe merkezi olma şansına sahiptir. Hatay Hurriler'e, Akatlar'a, Hititler'e ev sahipliği yapmış bir şehir olarak günümüze kadar toplam 13 medeniyetin izlerini bıraktığı bir şehir olma özelliğine sahiptir. Bölgemiz ana yolların kesişim noktasında bulunduğundan, tarihi boyunca kıtalar arası ticarete önemli rol oynamış bir kültür merkezidir. Ancak yaşanan 6 Şubat'ta yaşanan deprem felaketi sonrasında, birçok sektörde olduğu gibi turizm sektöründe de, önemli sorunlar yaşanmaya başlanmıştır.

Sorun ve Çözüm Önerileri:

1. 6 Şubat depreminde Hatay genelinde birçok betonarme turizm ve kültür varlığı zarar görmüştür. Devletimiz tarafından tescilli kültür varlıklarına önemli ölçüde destek verilse de, tescilli olmayan kültür varlıklarına ve taş yapılara herhangi bir destek verilmemiştir. Tescilli olmayan varlıklara da proje ve inşaat desteklerinin verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.
2. Bölgemizde yıkılan ibadethanelerin yeniden inşasının ve ihtiyaçlara göre yeniden restore edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.
3. HADO seferlerinin bulunduğu denizin, konforlu deniz yolculuğu sağlayabilecek büyüklükteki deniz otobüsleri için yeterli derinliği olmadığı bilinmektedir. HADO seferlerinin düzenleneceği yerin İskenderun Liman sahasına taşınmasının faydalı olacağı ifade edilmektedir.
4. İskenderun Balıkçı barınağının ıslah edilerek, onun yerine yat limanı yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.
5. Turizm sektörünün yıllardır en önemli problemlerinden olan kalifiye personel eksikliklerinin giderilmesi için, nitelikli eğitim programlarının hayata geçirilmesi gerektiği belirtilmektedir.
6. Hatay'ın turizmini desteklemek için müze sayılarının artırılması, hayvanat bahçesi ve ekoparklar gibi cazibe alanlarının oluşturulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.
7. Gününbirlik yat turlarının düzenlenmesi, tarihi turistik yerlerin ön plana çıkarılması ve bölgemizde fuarların düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.
8. Turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelere, vergi ve SGK desteklerinin artırılmasının önem arz ettiği düşünülmektedir.

06.06.2024 tarihinde gncellenen Hatay İl Kltür ve Turizm Mdrlüğü Turizm Őubesi tarafından bilgi amaçlı olarak paylaşılan turizm istatistikleri Őu Őekildedir:

HATAY'DAKİ TURİZM SEYAHAT ACENTALARI			
İLÇESİ	MERKEZ SAYISI	ŐUBE SAYISI	GENEL TOPLAM
ANTAKYA	51	3	54
DEFNE	5	0	5
İSKENDERUN	25	1	26
ARSUZ	2	0	2
REYHANLI	3	4	7
DÖRTYOL	2	0	2
KIRIKHAN	0	1	1
SAMANDAĞ	4	4	8
HASSA	-	-	-
ALTINÖZÜ	-	-	-
KUMLU	-	-	-
BELEN	-	-	-
ERZİN	1	-	1
PAYAS	-	-	-
YAYLADAĞI	-	-	-
TOPLAM	93	13	106

YILLAR BAZINDA HATAY İLİ KARA, DENİZ VE HAVA YOLU SINIR GİRİŞ İSTATİSTİĞİ									
YILI	YERLİ GİRİŞ			YABANCI GİRİŞ			GENEL TOPLAM		
	KARA	DENİZ	HAVA	KARA	DENİZ	HAVA	YERLİ TOPLAM	YABANCI TOPLAM	GENEL TOPLAM
2014 YILI	95	12.450	102.125	378.349	2.620	42.115	114.670	423.084	537.754
2015 YILI	283	11.758	99.422	112.558	2.317	42.255	111.463	157.130	268.593
2016 YILI	538	12.427	112.116	135.275	2.063	23.812	125.081	161.150	286.231
2017 YILI	733	11.358	113.717	151.907	1.728	29.019	125.808	182.654	308.462
2018 YILI	1.267	12.171	103.475	154.598	3.503	28.703	116.913	186.804	303.717
2019 YILI	2.215	11.155	100.840	149.972	3.236	26.056	114.210	179.264	293.474
2020 YILI	7.288	5.499	27.189	59.786	2.574	5.394	39.976	67.754	107.730
2021 YILI	17.164	8.541	16.024	157.731	4.025	4.265	41.729	166.021	207.750
2022 YILI	29.498	17.333	54.323	88.466	6.844	16.360	101.154	111.670	212.824
2023 YILI	22.522	5.463	5.077	45.225	2.058	712	33.062	48.005	81.067

HATAY İLİ KARA, DENİZ VE HAVA YOLU SINIR GİRİŞ İSTATİSTİĞİ									
2024 YILI	YERLİ GİRİŞ			YABANCI GİRİŞ			GENEL TOPLAM		
	KARA	DENİZ	HAVA	KARA	DENİZ	HAVA	YERLİ TOPLAM	YABANCI TOPLAM	GENEL TOPLAM
OCAK	2.730	891	0	5.627	292	0	3.321	5.919	9.240
ŞUBAT	2.805	745	0	5.802	295	0	3.550	6.097	9.647
MART	2.599	943	0	5.696	343	0	3.542	6.039	9.581
NİSAN	1.966	832	0	4.850	295	0	2.798	5.145	7.973
MAYIS	2.614	991	7	5.386	339	3	3.612	5.728	9.340
HAZİRAN									
TEMMUZ									
AĞUSTOS									
EYLÜL									
EKİM									
KASIM									
ARALIK									
TOPLAM	12.714	4.402	7	27.361	1.564	3	16.823	28.928	45.781

HATAY İLİ YERLİ VE YABANCI SINIR GİRİŞ İSTATİSTİĞİ
YILLAR İTİBARIYLA

YILI	YERLİ		YABANCI		GENEL TOPLAM	
	GİRİŞ	ÇIKIŞ	GİRİŞ	ÇIKIŞ	GİRİŞ	ÇIKIŞ
2012 Aralık Ayı Sonu	223.627	219.605	345.269	296.597	568.896	516.202
2013 Aralık Ayı Sonu	98.760	95.446	412.232	365.006	510.992	460.452
2014 Aralık Ayı Sonu	114.670	111.135	423.084	377.130	537.754	488.265
2015 Aralık Ayı Sonu	111.463	110.255	157.130	237.023	268.593	347.278
2016 Aralık Ayı Sonu	125.081	124.660	161.150	192.676	286.231	317.336
2017 Aralık Ayı Sonu	125.808	125.243	182.654	222.333	308.462	347.576
2018 Aralık Ayı Sonu	116.913	113.989	186.804	233.122	303.717	347.111
2019 Aralık Ayı Sonu	114.210	119.046	179.264	227.019	293.474	346.065
2020 Aralık Ayı Sonu	39.976	35.079	67.754	77.561	107.730	112.640
2021 Aralık Ayı Sonu	41.729	32.781	166.021	96.009	207.750	128.790
2022 Aralık Ayı Sonu	101.154	96.240	111.670	134.441	212.824	228.683
2023 Aralık Ayı Sonu	32.269	28.864	48.005	51.420	81.067	88.107

**İSKENDERUN VE DÖRTYOL DENİZ LİMANI HUDUT KAPILARINDAN
GÜNÜ BİRLİKÇİ YOLCU VE MÜRETTEBAT GİRİŞ-ÇIKIŞ İSTATİSTİĞİ**

2024 YILI	İSKENDERUN GÜNÜ BİRLİKÇİ MÜRETTEBAT	İSKENDERUN GÜNÜ BİRLİK YOLCU	DÖRTYOL GÜNÜ BİRLİKÇİ MÜRETTEBAT	DÖRTYOL GÜNÜ BİRLİKÇİ YOLCU	GENEL TOPLAM
OCAK Ayı	581	0	34	0	615
ŞUBAT Ayı	241	0	66	0	307
MART Ayı	613	0	30	0	643
NİSAN Ayı	666	0	23	0	692
MAYIS Ayı	394	0	11	0	405
HAZİRAN Ayı					
TEMMUZ Ayı					
AĞUSTOS Ayı					
EYLÜL Ayı					
EKİM Ayı					
KASIM Ayı					
ARALIK Ayı					
TOPLAM	2.495	0	164	0	2.662

**HATAY MÜZE VE ÖREN YERLERİNİ ZİYARET EDEN YERLİ VE
YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİĞİ**

YILI	GİRİŞ YERLİ	GİRİŞ YABANCI	GİRİŞ ÜCRETLİ	GİRİŞ ÜCRETSİZ	GENEL TOPLAM	ELDE EDİLEN GELİR (TL)
2012 Aralık Ayı Sonu	208.623	37.280	-	-	245.903	761.204,00
2013 Aralık Ayı Sonu	74.200	20.092	-	-	94.292	240.643,00
2014 Aralık Ayı Sonu	59.607	12.504	-	-	72.111	187.089,00
2015 Aralık Ayı Sonu	180.074	9.181	-	-	189.255	918.175,00
2016 Aralık Ayı Sonu	-	-	85.370	94.905	180.275	982.473,00
2017 Aralık Ayı Sonu	-	-	102.274	118.083	220.357	1.516.511,00
2018 Aralık Ayı Sonu	-	-	128.202	348.218	476.420	2.589.714,00
2019 Aralık Ayı Sonu	-	-	241.563	199.911	441.474	2.533.519,00 (ilk 7 ay toplam gelir TL)
2020 Aralık Ayı Sonu	-	-	125.193	51.425	176.618	GELİR BİLGİSİ PAYLAŞILMAMAKTADIR
2021 Aralık Ayı Sonu			270.810	95.139	365.949	GELİR BİLGİSİ PAYLAŞILMAMAKTADIR
2022 Aralık Ayı Sonu			442.656	195.808	638.464	GELİR BİLGİSİ PAYLAŞILMAMAKTADIR
2023 Aralık Ayı Sonu			35.282	18.089	53.371	GELİR BİLGİSİ PAYLAŞILMAMAKTADIR

HATAY MÜZESİ VE BAĞLI BİRİMLERİ AYLIK ZİYARET İSTATİSTİĞİ

YILLAR	HATAY MÜZESİ		ST. PIERRE KİLİSESİ		ÇEVLİK ÖRENYERİ		NECMİ ASFUROĞLU MÜZESİ		HATAY ŞEHİR MÜZESİ	
	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş
2021	92.590	40.142	80.454	27.715	56.083	10.748	34.696	12.186	6.979	4.356
2022	150.913	87.687	137.685	57.692	74.310	13.301	61.144	28.263	18.954	13.188
2023	10.748	6.700	9.253	4.857	8.054	2.370	5.672	2.740	1.563	1.275

2024 AYLAR	HATAY MÜZESİ		ST. PIERRE KİLİSESİ		ÇEVLİK ÖRENYERİ		NECMİ ASFUROĞLU MÜZESİ		HATAY ŞEHİR MÜZESİ	
	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş	Ücretli Giriş	Ücretsiz Giriş
OCAK	0	0	537	173	375	179	0	0	0	0
ŞUBAT	0	0	964	285	526	181	0	0	0	0
MART	0	0	1.047	332	629	437	0	0	0	0
NİSAN	0	0	1.934	601	1.569	537	0	0	0	0
MAYIS	0	0	1.612	644	1.116	739	0	0	0	0
HAZİRAN										
TEMMUZ										
AĞUSTOS										
EYLÜL										
EKİM										
KASIM										
ARALIK										
TOPLAM	0	0	3.078	3.772	2.614	2.073	0	0	0	0